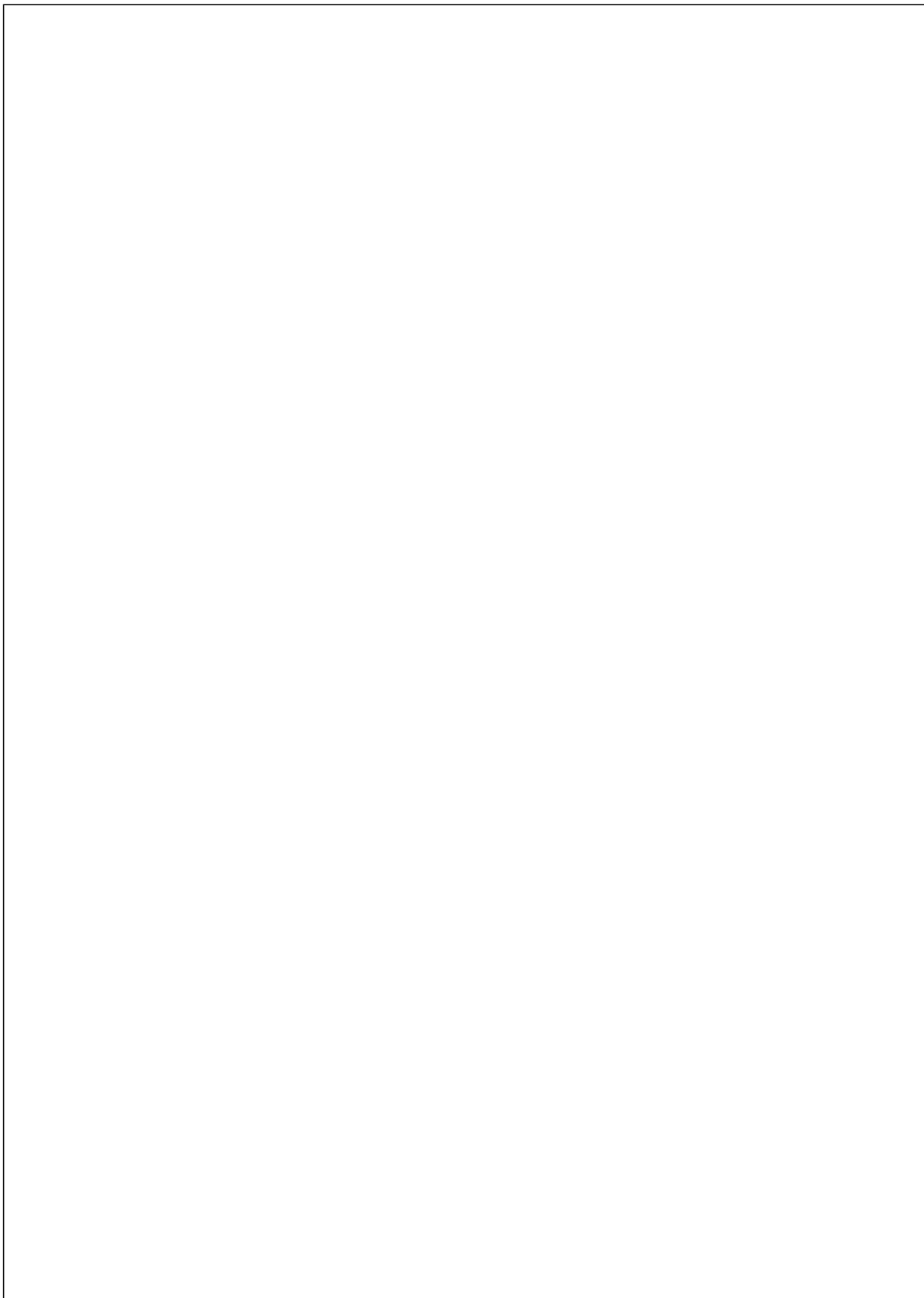

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/207018,Obchody-80-rocznicy-zakonczenia-walk-powstanczych-w-Warszawie-prowadzonych-w-ram.html>
27.02.2026, 09:26

Obchody 80. rocznicy zakończenia walk powstańczych w Warszawie prowadzonych w ramach Akcji „Burza”

1 października 2024 r. odbyły się uroczyste obchody 80. rocznicy zakończenia walk powstańczych w Warszawie prowadzonych w ramach Akcji „Burza”, organizowane przez Instytut Pamięci Narodowej.

01.10.2024

Uroczystości rozpoczęły się przed historycznym gmachem Reduty Banku Polskiego przy ul. Bielańskiej 10, gdzie zebrani odśpiewali Hymn Rzeczypospolitej Polskiej.

– Piękne polskie tradycje niepodległościowe i insurekcyjne z wieku XIX stały się częścią polskiego genotypu już w wieku XX. Uświadomiły nam, że jesteśmy narodem, który wie, iż sensem i celem walki nie jest tylko zwycięstwo, ale także wartości, w imieniu których ta walka się odbywa. Dlatego właśnie Powstanie Warszawskie było arcy-polskim powstaniem. Bowiem ciemniony przez 5 lat przez niemieckie okrucieństwa lud Warszawy walczył o wartości, które nie mogły przyjść ze wschodu na bagnietach armii czerwonej. Walczył o wolność i o niepodległość

– podkreślił prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Karol Nawrocki.

Podczas wydarzenia prezes IPN wręczył [Medale Reipublicae Memoriae Meritum](#), osobom, które poświęciły się pracy na rzecz upowszechniania historii i budowania tożsamości narodowej.

Odznaczeniem wyróżnione zostały:

- Druhna Hanna Szczepanowska, żołnierz Armii Krajowej, członek Szarych Szeregów, łączniczka podczas Powstania Warszawskiego. Po kapitulacji powstania więziona w niemieckich obozach jenieckich. Uwolniona 12 kwietnia 1945 roku przez żołnierzy 1. Dywizji Pancerniej gen. Stanisława Maczka. Po wojnie przez lata była wiernym przyjacielem harcerstwa i wielu środowisk ZHR. Była członkiem Zarządu Głównego Stowarzyszenia Szare Szeregi. Od 2010 r. pełniła funkcję wiceprezesa Zarządu Głównego Związku Piłsudczyków. Zmarła 9 października 2017 roku. Decyzją Ministra Obrony Narodowej pośmiertnie awansowana do stopnia majora. Medal odebrał syn Hanny Szczepanowskiej.
- Agnieszka Łesiuk-Krajewska, dyrektor ds. projektów komunikacji w Fundacji Sensoria oraz prezes Fundacji Pokolenia Kolumbów. Jest pomysłodawczynią ogólnopolskich projektów edukacyjnych i społecznych, takich jak: BohaterON – włącz historię, czy Nagroda BohaterONy im. Powstańców Warszawskich. Głównym celem tych inicjatyw jest upamiętnienie i wsparcie żyjących uczestników Powstania Warszawskiego.

Obchody zakończyły się modlitwą ekumeniczną oraz złożeniem wieńców przed tablicą upamiętniającą obronę gmachu Reduty Banku Polskiego.

W uroczystościach udział wzięli m.in.: przedstawiciele władz rządowych i samorządowych, sił zbrojnych, kombatanckich, harcerzy i organizacji społecznych.

Po zakończeniu części oficjalnej obchodów spod Reduty Banku Polskiego wyruszył spacer historyczny śladami walk powstańczych z 1944 roku. Przewodnikiem był Leszek Kaźmierczak, znany jako Eldo – raper, były członek zespołu Grammatik, dziennikarz radiowy i pasjonat Warszawy, który od lat angażuje się w przybliżanie historii powstańczej stolicy.

Akcja „Burza” to operacja polityczno-wojskowa Armii Krajowej wymierzona przeciwko Niemcom, trwająca od 4 stycznia 1944 r., kiedy Armia Czerwona przekroczyła przedwojenną granicę Polski, do stycznia 1945 r. Celem akcji „Burza” było również ujawnienie przedstawicieli legalnych władz polskich w roli gospodarza ziem polskich i zmanifestowanie suwerenności Rzeczypospolitej Polskiej na Kresach Wschodnich wobec wkraczających wojsk sowieckich. Decyzję o rozpoczęciu akcji „Burza” podjął dowódca Armii Krajowej gen. bryg. Tadeusz Komorowski „Bór” w listopadzie 1943 r.

Plany powstania powszechnego przeciwko Niemcom zostały opracowane w latach 1940–1942. Zakładano, że wystąpienie AK zostanie wsparte przez regularne oddziały Polskich Sił Zbrojnych z Zachodu. Plany musiały być zmienione w 1943 r., kiedy stało się oczywiste, że zamiast zachodnich sojuszników pierwsza na ziemie polskie dotrze Armia Czerwona. Przygotowano wówczas alternatywny plan działania: wzmoczoną akcją dywersyjną, swego rodzaju strefowe powstanie powszechne pod kryptonimem „Burza”.

Złożona i trudna sytuacja polityczna, wynikająca z zerwanych przez Sowietów stosunków dyplomatycznych po ujawnieniu zbrodni katyńskiej spowodowała, że wybrano rozwiązanie kompromisowe, które pozwalało zachować postawę lojalną wobec naszych sojuszników (Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych) oraz sojuszników naszych sojuszników (ZSRS). Nie rezygnowano z demonstracji suwerennych praw Rzeczypospolitej do całego terytorium państwa i jego pełnej niepodległości.

Terenowym dowódcom AK i przedstawicielom Delegatury Rządu na Kraj polecono ujawnianie się wobec wkraczającej Armii Czerwonej oraz przejmowanie władzy wojskowej i cywilnej na wyzwolonym terenie. Zdecydowano się zdobyć duże miasta, takie jak: Wilno, Lwów, Rzeszów oraz Lublin. Miały one zostać opanowane uderzeniem operujących w terenie oddziałów AK, wspartym powstańczymi działaniami garnizonów tych miast.

Jako pierwsze miasto miało zostać zdobyte Wilno. Operacji nadano kryptonim „Ostra Brama”. 7 lipca 1944 r. wieczorem 14800 żołnierzy AK miało przystąpić do akcji. Jednak ofensywa 3. Frontu Białoruskiego postępowała tak szybko, że dowództwo AK zdecydowało się przyspieszyć operację. „Ostra Brama” rozpoczęła się o świcie 7 lipca. Przyspieszenie uderzenia spowodowało, że zaledwie 30% przewidywanych sił dotarło na miejsce koncentracji i było w stanie wziąć udział w walkach o Wilno. Samodzielne zdobycie miasta przez jednostki AK okazało się niemożliwe. Po opanowaniu miasta czerwonoarmiści bardzo szybko pozrywali polskie flagi. Specjalne grupy NKWD aresztowały dowództwo i rozbrajały żołnierzy AK. Z raportu gen. Iwana Sierowa wynika, że rozbrojono wówczas ponad 6000 szeregowych oraz oficerów i wywieziono ich w głąb ZSRS.

W miarę przesuwania się frontu na zachód „Burzę” realizowały kolejne okręgi AK. Poszczególne Obwody występowały do walki w miarę zbliżania się Sowietów. Do zbrojnego wystąpienia przeciwko Niemcom miało dojść również w Warszawie. Wieczorem, 31 lipca 1944 r., gen. Tadeusz

Komorowski „Bór” wydał rozkaz wybuchu powstania 1 sierpnia o godzinie 17.00., tzw. godzinie „W”.

Powstanie Warszawskie pod względem militarnym było największą operacją bojową Armii Krajowej i Polskiego Państwa Podziemnego, a zarazem największą operacją przeprowadzoną przez AK w czasie akcji „Burza”. Było to również największe tego rodzaju powstanie w całej okupowanej Europie. Po 63 dniach walki 2 października 1944 r. dowództwo AK podpisało „Układ o zaprzestaniu działań wojennych w Warszawie”. Bilans powstania był tragiczny. Zginęło od 16 tys. do 18 tys. jego uczestników, a około 25 tys. zostało wziętych do niewoli. Liczba cywilnych ofiar wyniosła od 150 tys. do 180 tys. osób. Po kapitulacji Warszawa została doszczętnie zniszczona przez Niemców. Ofensywa sowiecka na kierunku warszawskim została zatrzymana z przyczyn politycznych.

26 października 1944 ostatni dowódca AK gen. Leopold Okulicki „Niedźwiadek” zdecydował o wstrzymaniu akcji „Burza”. Jej cel polityczny – utrzymanie niepodległości – nie został osiągnięty, wobec totalnej przewagi Sowietów i zgody Zachodu na podporządkowanie Polski Stalinowi. Akcja „Burza” wzmogła terror NKWD w stosunku do Polaków. Uczestnicy „Burzy” w heroiczny sposób dali wyraz woli walki o wolną i niepodległą Ojczyznę.

Fragmenty: [„Burza” – Armia Krajowa w 1944](#), [„Powstańcy Warszawscy”](#)

Polecamy:

- [„Biuletyn IPN” nr 1-2/2024 – Akcja „Burza”](#)
- [Akcja „Burza” na portalu Przystanek Historia](#)
- [Dyskusja „Burza” w szeregach Armii Krajowej](#)
- [Powstanie Warszawskie na portalu Przystanek Historia](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Warszawa

Centrala

Akcja Burza, Powstanie warszawskie

Obchody